

ingediend op **2030** (2023-2024) – Nr. 3
17 april 2024 (2023-2024)

Amendementen

op het ontwerp van decreet
over dierenwelzijn

Documenten in het dossier:

2030 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2: Amendementen

AMENDEMENT Nr. 6**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 4

Dit artikel vervangen door wat volgt:

"Art. 4. Dit decreet streeft ernaar het dierenwelzijn te waarborgen en te versterken en de intrinsieke waarde van dieren te erkennen.

Onder erkenning van de intrinsieke waarde, vermeld in het eerste lid, wordt de erkenning van de eigen waarde van dieren verstaan, zijnde wezens met gevoel en specifieke fysiologische en ethologische behoeften. Bij het stellen van regels of besluiten bij of krachtens dit decreet, wordt ten volle rekening gehouden met de gevolgen die deze regels of besluiten hebben voor deze intrinsieke waarde van het dier. Daarbij wordt er in elk geval in voorzien dat de inbreuk op de integriteit of het welzijn van dieren, verder dan redelijkerwijs noodzakelijk, wordt voorkomen, en dat de zorg die de dieren redelijkerwijs behoeven is verzekerd.

Voor de toepassing van het tweede lid wordt tot de zorg die dieren redelijkerwijs behoeven, in elk geval gerekend dat dieren zijn gevrijwaard van:

- a) dorst, honger en onjuiste voeding;*
- b) fysiek en fysiologisch ongerief;*
- c) pijn, verwonding en ziektes;*
- d) angst en chronische stress;*
- e) beperking van hun natuurlijk gedrag."*

VERANTWOORDING

Met dit amendement wordt een bepaling uit de Nederlandse Wet dieren overgenomen. In deze Wet dieren staat de intrinsieke waarde van het dier centraal. Dat betekent dat dieren een eigen waarde hebben en een dierwaardig bestaan moeten kunnen leiden. Dieren zijn wezens met gevoel en met specifieke behoeften. Dierenwelzijn gaat over de kwaliteit van het leven van dieren. Dieren moeten zich op natuurlijke wijze kunnen gedragen.

AMENDEMENT Nr. 7**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 5

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 6.

AMENDEMENT Nr. 8**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 7

Aan het eerste lid de volgende zinnen toevoegen:

"Alle gewervelde dieren hebben recht op een gelijke behandeling. De Vlaamse Regering bepaalt de gevallen waarin gekozen kan worden voor een ongelijke behandeling en motiveert die geval per geval."

VERANTWOORDING

Tijdens de hoorzitting over het ontwerp van decreet over dierenwelzijn, over het voorstel van decreet Vlaamse Codex Dierenwelzijn en over het voorstel van resolutie over een Vlaamse codex voor dierenwelzijn (hierna hoorzitting Codex Dierenwelzijn te noemen) op 27 maart 2024 stelde Elias van Marcke van Het Harrison Collectief vzw dat het gelijkheidsbeginsel steeds meer ook aanvaard wordt voor dierenrechten, tenzij een ongelijke behandeling op basis van objectieve criteria beargumenteerd kan worden. Er werd aangegeven dat in dit ontwerp van Vlaamse Codex Dierenwelzijn landbouwdieren blijkbaar veel minder rechten genieten dan gezelschapsdieren. Als dieren gekweekt worden om uiteindelijk geslacht te worden, is het evident dat ze wat dat betreft niet op dezelfde wijze behandeld worden als gezelschapsdieren. Maar los daarvan hebben ze evenveel recht op een dierwaardig bestaan als gezelschapsdieren.

AMENDEMENT Nr. 9**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 9

In paragraaf 2 punt 3° schrappen.

VERANTWOORDING

In laboratoria kan niet worden gewerkt met in het wild gevangen dieren.

AMENDEMENT Nr. 10**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 10

Aan paragraaf 1 een tweede tot en met een vierde lid toevoegen, die luiden als volgt:

"Om een dier te houden, is een vergunning nodig.

Iedere persoon beschikt automatisch over de vergunning bedoeld in het tweede lid, op voorwaarde dat de vergunning niet definitief of tijdelijk is ingetrokken, op grond van een rechterlijke of administratieve beslissing door een overtreding op deze codex of de uitvoeringsbesluiten ervan.

In afwijking van het derde lid is voor het verkrijgen van de vergunning voor het houden van bepaalde diersoorten het volgen van een opleiding of het slagen voor een examen vereist. De Vlaamse Regering bepaalt voor welke diersoorten dat geldt en legt per diersoort de opleidingsvereisten vast.”.

VERANTWOORDING

De indieners van dit amendement pleiten voor de invoering van een impliciete vergunning voor het houden van dieren, naar het voorbeeld van het Waalse Dierenwelzijnswetboek (artikel D.6, §1). Elke burger heeft het recht om dieren te houden. Alleen bij aangetoonde mishandeling of herhaaldelijke verwaarlozing kan die vergunning worden ingetrokken en verliest men het recht om dieren te hebben en te houden.

In het vierde lid wordt de opleidingsvereiste overgenomen voor het houden van bepaalde diersoorten, zoals vermeld in het ontworpen Brussels Wetboek voor Dierenwelzijn.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 10

Aan paragraaf 2 een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt:

“De Vlaamse Regering kan voorwaarden vastleggen om de veiligheid van de huisvesting van specifieke diersoorten te verzekeren.”.

VERANTWOORDING

Stalbranden zijn een groot probleem omdat daarbij grote aantallen landbouwdieren kunnen omkomen.

AMENDEMENT Nr. 12

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 10

Aan paragraaf 3, tweede lid, een zinsnede toevoegen, die luidt als volgt:

“, onder meer in het kader van de inzet van dieren voor natuur- of bermbeheer.”.

VERANTWOORDING

Het betreft hier een uitzonderingsgrond die expliciet vermeld kan worden.

AMENDEMENT Nr. 13**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 11

Een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt:*"Elektrische veeprikkers worden verboden."*

VERANTWOORDING

Deze toevoeging ligt in het verlengde van het advies van Het Harrison Collectief op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024 over het gelijkheidsbeginsel voor dieren.

AMENDEMENT Nr. 14**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 16

Een paragraaf 3 toevoegen, die luidt als volgt:*"§3. De Vlaamse Regering legt ook regels vast voor het kweken van landbouwdieren."*

VERANTWOORDING

In het verlengde van het advies van Het Harrison Collectief op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024 over het gelijkheidsbeginsel voor dieren, moeten in dit artikel ook voorwaarden opgelegd kunnen worden voor het kweken van landbouwdieren. Een voorbeeld is de kweek van dikbilrunderen. Natuurlijk bevallen is onmogelijk geworden voor dikbilmoeders. De kalveren moeten via een keizer-snede uit de buik van de koe worden gehaald.

AMENDEMENT Nr. 15**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 16/1 (nieuw)

Een artikel 16/1 invoegen, dat luidt als volgt:*"Art. 17. Honden en katten mogen alleen worden verhandeld als ze in Vlaanderen geboren zijn."*

VERANTWOORDING

Het kweken van honden en katten in bepaalde landen gebeurt onder onaanvaardbare omstandigheden. Om te vermijden dat jonge hondjes en katten vervolgens naar ons land gebracht worden om hier verkocht te worden, wordt met dit amendement de bepaling ingevoerd dat de dieren in Vlaanderen geboren moeten zijn zodat de bonafide broedfokkers in eigen land worden gesteund.

AMENDEMENT Nr. 16**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 19

Aan het eerste lid een zin toevoegen, die luidt als volgt:

"Deze vergoeding houdt een reële dekking in van alle kosten die gemaakt worden om de dieren naar behoren op te vangen."

VERANTWOORDING

Veel dierenasielen ontvangen nu een veel te lage vergoeding voor de kosten die ze hebben om de hun toegewezen dieren behoorlijk op te vangen.

AMENDEMENT Nr. 17**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 21

In het tweede lid punt 2° vervangen door wat volgt:

"2° door de huidige exploitant voor een periode beperkt tot maximum 5 jaar, waarna een alternatieve huisvesting verzekerd wordt met garanties voor een sterk verbeterd dierenwelzijn."

VERANTWOORDING

Het ontwerp van decreet verbiedt enerzijds het houden van walvisachtigen in gevangenschap, maar anderzijds mag het dolfinarium Boudewijn Seapark tot in lengte van dagen blijven bestaan. Men zou gaan voor een kweek- en invoerverbod, maar dat zou niet gelden als het aantal aanwezige dieren daalt onder de zes dolfijnen. Dat betekent in de praktijk dat het vooropgestelde verbod wellicht nooit in werking zal treden en dat het dolfinarium met dolfijnen zal kunnen blijven kweken zodra het aantal dolfijnen zakt onder de zes.

In Frankrijk zijn dolfinaria al verboden sinds 2021, met een overgangstermijn van 5 jaar.

AMENDEMENT Nr. 18**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 22

In het eerste lid de zin "De Vlaamse Regering kan de modaliteiten hiervan bepalen en kan in flankerende maatregelen voorzien." **vervangen door de zin** "Bestaande bedrijven moeten uiterlijk op 1 januari 2028 hun activiteiten met dergelijke kooisystemen stopzetten."

VERANTWOORDING

Kippen horen niet thuis in kooisystemen en zelfs verrijkte kooisystemen zijn duidelijk geen oplossing voor de problemen met betrekking tot dierenwelzijn. Zowel het Vlaamse regeerakkoord als de beleidsnota Dierenwelzijn spreken over een uitfasering van kooisystemen voor legkippen. De Europese Commissie steunde het burgerinitiatief 'End of the Cage Age' en zal in de toekomst strengere regels opleggen, maar daar hoeft niet op gewacht te worden. Landen als Oostenrijk, Nederland en Duitsland hebben zelf al een einddatum opgelegd. Wallonië heeft ook al een datum bepaald door in artikel D.27 van het decreet van 4 oktober 2018 betreffende het Waalse Dierenwelzijnswetboek, het jaar 2028 naar voren te schuiven. Daarom stellen de indieners van dit amendement voor dat Vlaanderen zich daarbij zou aansluiten.

AMENDEMENT Nr. 19**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 22/1

Een artikel 22/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"Art. 22/1. De Vlaamse Regering legt specifieke regels vast voor het houden van vleeskalkoenen."

VERANTWOORDING

In sommige conventionele, intensieve kalkoenhouderijen leven kalkoenen in dierenwaardige en dierenonteerende omstandigheden die onverenigbaar zijn met hun welzijnsnoden. De Vlaamse Regering legt voor het houden van vleeskalkoenen nieuwe regels op, bijvoorbeeld naar Waals voorbeeld (zie het besluit van de Waalse Regering van 31 maart 2022 met betrekking tot het welzijn van kalkoenen in fokkerijen).

AMENDEMENT Nr. 20**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 24

Een punt 10° toevoegen, dat luidt als volgt:

"10° jonge dieren voortijdig te scheiden van het moederdier. De Vlaamse Regering bepaalt hiertoe per diersoort de modaliteiten."

VERANTWOORDING

Dieren hebben ook recht op moederzorg. Moederdieren krijgen in de vee-industrie nooit de kans om natuurlijk zorggedrag te vertonen. Pasgeboren kalveren mogen niet onmiddellijk van het moederdier gescheiden en in hokken apart geplaatst worden. Door ruimtegebrek voor de zeugen, die steeds meer biggen werpen, ontstaat het probleem van het 'doodliggen' van biggen. Biggen worden ook veel te snel gespeend. Eieren worden uitgebreed in broedmachines waardoor elke natuurlijke band met de moederkip onmogelijk wordt gemaakt.

Op de meeste Belgische melkveebedrijven worden kalveren bijvoorbeeld enkele uren na de geboorte al van hun moeder gescheiden. Deze scheiding en het verlies van die innige band is emotioneel erg zwaar voor de koeien en hun kalveren. Het is wetenschappelijk bewezen dat kalveren met beperkt moedercontact vaak last hebben van isolatiestress. Na de scheiding worden kalveren in individuele hokken geplaatst, wat een extra bron van stress vormt voor deze speelse, sociale dieren. Er bestaan nochtans alternatieve kweekmethoden. In Noorwegen en Zweden laten veel biologische boeren toe dat kalveren

tot dertien weken bij hun moeder blijven. In Nederland worden sommige kalveren zelfs meerdere maanden bij de moeder gehouden.

AMENDEMENT Nr. 21

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 27

In het tweede lid punt 4° schrappen.

VERANTWOORDING

Op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024 werd verwezen naar het grote aantal uitzonderingsbepalingen die de principiële benadering in het ontwerp van Vlaamse Codex Dierenwelzijn ondergraven. De uitzondering voor het acht keer per jaar houden van markten, is er een van.

AMENDEMENT Nr. 22

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 32

Aan het eerste lid een zin toevoegen, die luidt als volgt:

"Het dient daarbij altijd te gaan om herplaatsingen van dieren met het oog op het verbeteren van het welzijn van deze dieren, los van commerciële oogmerken."

VERANTWOORDING

Het adopteren van dieren, zeker als die uit het buitenland overkomen, moet altijd op het verhogen van het welzijn van deze dieren gericht zijn. Het mag in geen geval een manier zijn om de strikte regels voor bijvoorbeeld broedfok te ontwijken.

AMENDEMENT Nr. 23

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 33

Voor paragraaf 1, die paragraaf 1/1 wordt, een nieuwe paragraaf 1 invoegen, die luidt als volgt:

"§1. Het is verboden dieren te vervoeren of te laten vervoeren op een wijze waarbij deze dieren gekwetst dreigen te worden of pijn lijden. Het vervoer van levende dieren wordt tot maximaal 8 uren beperkt. Vervoer over dag kan niet bij een temperatuur hoger dan 30°C."

VERANTWOORDING

Dierentransporten mogen dieren niet doen lijden of kwetsen. Met dit amendement wordt voorgesteld om de algemene formulering over te nemen uit het Waalse Dierenwelzijnswetboek (artikel D.52). Transporten worden best zo kort mogelijk gehouden: voor levende dieren wordt een maximale transporttijd vastgelegd van 8 uren, zoals beslist in Brussel. Voor de maximumtemperatuur bij transporten overdag nemen we de nieuwe Europese norm over. Deze principes willen we in dit ontwerp van codex zelf verankeren. Daarnaast is het aan de regering om voor alle specifieke transporten bijkomende voorwaarden op te leggen. Daarbij kan de duur van de transporten voor bepaalde dieren of bepaalde verplaatsingen ook verder worden ingekort (bijvoorbeeld voor vervoer naar slachthuizen).

AMENDEMENT Nr. 24**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 37

Het tweede en het derde lid vervangen door wat volgt:*"Deze bepaling treedt in werking op 1 september 2026."*

VERANTWOORDING

In Frankrijk, Duitsland, Oostenrijk en Italië geldt sinds 1 januari 2022 al een verbod op het verhakselen en het vergassen van mannelijke eendagskuikens.

In Vlaanderen worden jaarlijks meer dan 23 miljoen mannelijke kuikens op de dag van hun geboorte afgemaakt. Aan deze wrede praktijk moet zo snel mogelijk een eind worden gesteld, temeer omdat de alternatieven al voorhanden zijn. Dat werd overvloedig toegelicht op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024 door Martijn Haarman van het bedrijf Respeggt. Hij wees erop dat er voldoende ontwikkelde technieken zijn en in de praktijk worden toegepast om het geslacht van embryo's in het ei te bepalen voor de twaalfde broeddag en zo het doden van kuikens na de geboorte te vermijden. Volgens hem is in-ovosexing ook betaalbaar: de producentenprijs zou minder dan 1 cent per ei bedragen. Hij verwees naar de succesvolle toepassing van 'eieren zonder kuikendoden' in Nederland en Duitsland. Hij achtte een overgangstermijn van twee jaar haalbaar.

AMENDEMENT Nr. 25**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 38

Aan punt 1° een zinsnede toevoegen, die luidt als volgt:*", anticoagulantia en rodenticiden op basis van cholecaliferol".*

VERANTWOORDING

Dit betreft een voorstel van de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn op 27 maart 2024.

AMENDEMENT Nr. 26**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 39

Aan paragraaf 1, 2°, een zinsnede toevoegen, die luidt als volgt:

" , en de inrichting van mobiele slachthuizen, om de transportafstand voor dieren tot een minimum te beperken."

VERANTWOORDING

Doordat er steeds minder slachthuizen beschikbaar zijn, moeten dieren over langere afstanden vervoerd worden om geslacht te worden. Dat brengt meer dierenleed met zich mee. Mobiele slachthuizen kunnen daaraan verhelpen, maar moeten dan ook aan de nodige kwaliteitscriteria voldoen.

AMENDEMENT Nr. 27**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 39

In paragraaf 3, tweede lid, punt 1° schrappen.

VERANTWOORDING

Op het bedrijf slachten door landbouwers zonder specifieke opleiding is niet aangewezen. Dat werd aangegeven door Michel Vandenbosch van Gaia op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024.

AMENDEMENT Nr. 28**voorgesteld door Meyrem Almaci**

Artikel 42

Aan het eerste lid een zin toevoegen, die luidt als volgt:

"In het bijzonder het verminken en castreren van dieren in de veehouderij, om commerciële redenen of om dieren aan te passen aan huisvesting in grote stallen, is verboden."

VERANTWOORDING

Landbouwdieren zijn nog te vaak onderhevig aan pijnlijke en dierenwaardige fysieke ingrepen met het oog op de aanpassing van deze dieren aan de omstandigheden van hun huisvesting in megastallen en die onnodig zouden zijn als deze dieren meer de kans zouden krijgen om hun natuurlijke gedrag te vertonen. Het gaat dikwijls ook om disproportionele ingrepen waarvoor alternatieve oplossingen bestaan. Voorbeelden daarvan zijn het afknippen van biggenstaartjes, het castreren van varkensberen, het onthoornen van kalfjes en geiten, het verwijderen van de achterste tenen bij hanen.

Alternatieven voor biggencastratie kwamen aan bod tijdens de hoorzitting Codex Dierenwelzijn op 27 maart 2024. Zo bijvoorbeeld de vaccinatie tegen berengeur of de kweek met intacte beren (zie het rapport van Gaia 'De af te leggen weg om biggencastratie te beëindigen', april 2023).

Wat het couperen van staarten betreft, is al een verbod van kracht sinds 2008, maar het wordt onvoldoende nageleefd. Er werd in de hoorzitting ook verwezen naar het Nederlandse project krulstaarten en naar de Zweedse vergoedingen voor boeren die geen staarten couperen.

Onder tijds- en kostendruk worden dieren gezien als loutere productie-eenheden en grondstoffen. Dat gaat fundamenteel in tegen het bepaalde in artikel 4 (en 5) van dit ontwerp van decreet.

AMENDEMENT Nr. 29

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 47

Aan paragraaf 2 een derde tot en met vijfde lid toevoegen, die luiden als volgt:

"De Vlaamse Regering zet een stappenplan op voor de afbouw en uitfasering van dierproeven die ernstig lijden bij dieren veroorzaken, met name voor proeven op primaten, honden, katten en andere zoogdieren zoals paarden, runderen, geiten, schapen en varkens.

Het gebruik van dierproeven voor de ontwikkeling van huishoudelijke producten wordt verboden.

De Vlaamse Regering legt vast op welke wijze onderzoek naar en de toepassing van proefdiervervangende onderzoeksmethoden zal worden bevorderd en gesteund."

VERANTWOORDING

De Vlaamse Regering kan binnen het kader van de Europese richtlijnen ter zake toch een beleid van geleidelijke uitfasering van dierproeven uitzetten en vooral alternatieven voor dierproeven ondersteunen. Dat naar analogie artikel D.67, §1, van het Waalse Dierenwelzijnswetboek waarin bepaald wordt dat de Waalse Regering binnen de twaalf maanden "een Waalse strategie inzake dierproeven en alternatieve methodes" moet opmaken.

De regering kan een beleid voeren om alternatieven actief te bevorderen.

Naast het gebruik van dierproeven voor de ontwikkeling van cosmetica, moet ook het gebruik van dierproeven voor de ontwikkeling van huishoudelijke producten verboden worden. Dat kwam ook aan bod op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024.

AMENDEMENT Nr. 30

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 49

Aan paragraaf 2 een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering verbiedt het in het wild vangen van proefdieren."

VERANTWOORDING

Dit onderwerp kwam ook uitdrukkelijk aan bod op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn op 27 maart 2024.

AMENDEMENT Nr. 31

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 50

Aan paragraaf 1 een derde lid toevoegen, dat luidt als volgt:

"De werking van de ethische commissies dient volledig transparant te zijn. Dat houdt in dat:

- a) ze inzage geven in alle dierproeven, en in de kostprijs, de opdrachtgever en de resultaten ervan;*
- b) ze motiveren waarom ze dierproeven goedkeuren of afkeuren;*
- c) ze verslag uitbrengen van de inspanningen van onderzoekers om alternatieven voor de proeven op dieren te ontwikkelen;*
- d) ze zijn samengesteld uit onafhankelijke en externe leden die niet betrokken zijn bij het onderzoekslaboratorium of de onderzoeken in kwestie;*
- e) minstens een van de externe leden door de Vlaamse Raad voor Dierenwelzijn wordt aangewezen;*
- f) de voorzitter onder de externe leden wordt aangewezen."*

VERANTWOORDING

Het is belangrijk dat burgers en dierenrechtenverenigingen volledig inzage kunnen krijgen in de werking van de ethische commissies.

AMENDEMENT Nr. 32

voorgesteld door Meyrem Almaci

Artikel 81/1 (nieuw)

Een artikel 81/1 invoegen, dat luidt als volgt:

"De Vlaamse Regering wijzigt het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning en het kaderdecreet van 14 juli 2023 over de handhaving van de Vlaamse regelgeving met het oog op de integratie van de regelgeving van deze codex in deze decreten."

VERANTWOORDING

Op de hoorzitting Codex Dierenwelzijn van 27 maart 2024 wees Het Harrison Collectief erop dat dierenwelzijn niet is opgenomen in de regelgeving rond omgevingsvergunningen of in de handhaving daarvan.

